

KENNISPROGRAMMA DELTAPROOF KOMT OP STOOM

'Waterschappen zijn belangrijke spelers bij de uitwerking en uitvoering van het Deltaprogramma. Het is logisch dat de Unie van Waterschappen STOWA gevraagd heeft de regionale kennisvragen en kennisbehoeften op dit gebied in beeld te brengen en met de waterschappen de benodigde kennis te ontwikkelen,' aldus programmaleider Deltaproof Michelle Talsma. Het nieuwe STOWA kennisprogramma begint aardig op stoom te komen. Een tussenstand.

Het Deltaprogramma is volgens Michelle misschien wel de grootste wateruitdaging waar Nederland sinds de Deltawerken voor staat. 'Iedereen gaat ervan uit dat we aan de vooravond staan van een serie ingrijpende maatregelen. Die raken niet

alleen aan water, maar bijvoorbeeld ook aan ruimtelijke ordening, recreatie, wonen, werken en duurzaamheid. Het gaat om maatregelen die naar verwachting heel veel geld kosten en die we niet van de ene op de andere dag kunnen realiseren. Daarbij komt dat menigeen zich afvraagt in hoeverre we de problemen van morgen het hoofd kunnen bieden met oplossingen van vandaag. Moeten we niet toe naar hele nieuwe concepten? Er komt kortom gigantisch veel op ons af.'

FOCUS

De grote vraag is waar je op zo'n moment begint, aldus Michelle. 'Alle betrokken partijen - wij ook - zijn druk aan de slag gegaan. Maar je merkt dat iedereen nog aan het zoeken is: waar begin je, met wie begin je, wat is je insteek en hoe geef je het vorm? We kijken in dit stadium goed naar ieders plannen, om dubbelwerk te voorkomen en om waar mogelijk aan te haken bij andere partijen. We merken dat er een tendens is om vooral te kijken in het hoofdwatersysteem. Deltaproof moet er in ieder geval voor zorgen dat er sprake is van een goede integratie van hoofd- en regionaal niveau. Goed voorbeeld is het Nationaal Hydrologisch Instrumentarium (NHI) dat wordt ingezet om de zoetwaterverdeling te regelen. Wij gaan het model laten toetsen op bruikbaarheid voor de regio.'

VRAAGGESTUURD

Deltaproof is nadrukkelijk een vraaggestuurd kennisprogramma, zegt Michelle: 'Vandaar dat we zijn gestart met een ronde langs de waterschappen om erachter te komen wat er bij hen leeft rond de regionale Deltaop-

gaven.' Belangrijke vragen die daarbij naar voren kwamen, gingen onder meer over de zoetwaterverdeling: wat neem je allemaal mee in de afweging en wie lost wiens probleem op? Ook waren er veel vragen rond de veranderende waterbalans (te veel, te weinig, te zout, te vies): welke maatregelen zijn mogelijk en dragen substantieel bij aan het oplossen van de problemen met die balans? Daarbij valt te denken aan hergebruik van effluent, efficiënte waterinlaat, maar ook aan het aanpassen van het landgebruik (overstappen op zouttolerante gewassen of aanpassen natuurdoeltypen). Waterschappen willen ook graag weten hoe de veiligheidsnormering en toetsingssystematiek uitwerkt en hoe het begrip meerlaagse veiligheid (regionaal) vorm kan krijgen. Verder waren er volgens Michelle veel vragen over de effecten van klimaatverandering op de waterkwaliteit (blauwalgen), veenafbraak, het energievraagstuk en water in de stad.

Tijdens de ronde langs de waterschappen, gaven veel betrokkenen aan de meerwaarde te zien van een kennis-

netwerk Deltaproof om mee te denken en op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen rond het programma en de Deltaopgaven. Op basis daarvan heeft STOWA besloten het initiatief te nemen voor dit netwerk. De eerste netwerkbijeenkomst staat gepland voor begin juni.

SAMENWERKEN

Na de inventarisatieronde heeft het programmteam de ingebrachte vragen geclusterd en besproken met twee belangrijke kennisleveranciers, Alterra en Deltares. Michelle: 'We wilden graag van hen horen of, en zo ja: waar deze vragen worden opgepakt. Verschillende vragen komen reeds aan bod bij Kennis voor Klimaat. Voor de KVK-thema's veiligheid en zoetwatervoorziening hebben we dan ook een intentieverklaring tot deelname afgegeven. Naast Kennis voor Klimaat zetten we in op andere landelijke circuits, zoals de strategische onderzoeksagenda van Deltares, enkele generieke Deltadeelprogramma's en de Nationale Kennis- en Innovatieagenda Water. We beogen hiermee vooral de regionale-waterbeheerdersvragen onder de aandacht te brengen van, en samenwerking te zoeken met de verschillende partijen. Dit vanuit het oogpunt van effectiviteit en doelmatigheid.'

DENKTANK

Als klankbord voor het programmteam is een speciale denktank Deltaproof geformuleerd onder leiding van Jan Lourens van Waterschap Rijn en IJssel. De denktank helpt mee met het formuleren van kennisvragen en adviseert het programmteam over inhoud en aanpak. Michelle: 'Mede op hun advies hebben we besloten om het bepalen, definiëren en beantwoorden van kennisvragen breed te benaderen. We hebben het tenslotte over een opgave waarbij je vijftig tot honderd jaar vooruit moet kijken. Daarom

gaan we vanuit verschillende maatschappijscenario's naar de Deltaopgave kijken. We kijken nu of er oplossingen zijn die binnen alle scenario's passen, zgn. geen-spijt oplossingen. Daar willen we in eerste instantie onze aandacht op richten.'

PLAN VAN AANPAK

Inmiddels is het Plan van Aanpak Deltaproof gereed. De verwachting is de eigen programmering te formuleren in juni en na de zomer te starten met concrete projecten. Deltaproof zet wat betreft zoetwatervoorziening zoals gezegd in ieder geval in op het regioproof maken van het Nationaal Hydrologisch Instrumentarium (NHI). Bij waterveiligheid wordt eerst een overzicht gemaakt van alle normeringen die momenteel worden gehanteerd. Duidelijk is dat concrete voorbeeldprojecten ('proeftuinen') een belangrijke plaats gaan innemen binnen het programma. Doel hiervan is om de ontwikkelde kennis in de praktijk te laten zien, aldus Michelle: 'STOWA heeft hier al goede ervaringen mee opgedaan, bijvoorbeeld bij de IJkdijk en bij de proeftuin peilgestuurde drainage.'

Op 11 maart jl. heeft STOWA haar Deltaproofplannen uiteengezet op een bijeenkomst met Deltacommissaris Wim Kuiken en de negen directeuren van de Delta-deelprogramma's. STOWA heeft daarbij aangegeven nadrukkelijk te zoeken naar samenwerking met andere partijen en zich te richten op het verzamelen en ontwikkelen van kennis die praktisch toepasbaar is in het regionale waterbeheer.

Op www.stowa.nl kunt u meer informatie vinden over Deltaproof, zoals het Plan van Aanpak en een algemene introductie. Kijk bij de nieuwsberichten of zoek op 'Deltaproof'.